

LEGIONELOZA

INFORMACJA W ZWIĄZKU Z SEZONEM WAKACYJNYM

LEGIONELOZA - choroba zakaźna wywoływana przez bakterie z rodzaju *Legionella*.

Występowanie

Bakterie *Legionella* występują na całym świecie i są szeroko rozpowszechnione w środowisku. Rezerwuarem są płynące i stojące wody powierzchniowe, śródlądowe i gruntowe, ścieki, kałuże po opadach deszczu, mokra gleba, kompost czy rozkładająca się kora i trociny.

Bakterie wykrywane są też w składzie biofilmu tworzącego się na powierzchniach kontaktujących się z wodą - w sprzyjających warunkach mogą przedostawać się z naturalnych źródeł za pomocą sieci wodociągowej i w wyniku namnażania kolonizować sztuczne rezerwuary wodne, a także zasiedlać kolejne instalacje, urządzenia i systemy, jak:

- systemy dystrybucji wody ciepłej użytkowej (np. w hotelach, miejscach zamieszkania zbiorowego, szpitalach),
- aparatura wykorzystywana w podmiotach leczniczych (np. respiratory, inhalatory, nawilżacze powietrza),
- obiekty rekreacji wodnej (np. baseny, fontanny, zraszacze ogrodowe),
- wieże chłodnicze, klimatyzatory,
- myjnie samochodowe, spryskiwacze samochodowe itd.

Aby proces zasiedlania instalacji bakteriami nastąpił muszą wystąpić warunki sprzyjające tj. np. **niewłaściwie** utrzymywane, eksploatowane systemy.

Optymalna temperatura wzrostu bakterii *Legionella* to 20-50°C

Ze względu na ww. właściwości bakterii *Legionella* w **miesiącach letnich** często obserwowany jest wzrost liczby zakażeń u ludzi. Szczyt zachorowań przypada w okresie letnim (zwykle od czerwca do września), co jest ściśle związane zarówno z warunkami pogodowymi (wzrost temperatury i wilgotności powietrza), jak również intensyfikacją turystyki i rekreacji.

Głównym źródłem zakażenia jest woda zaciągnięta do układu oddechowego lub zainhalowana w postaci aerozolu wodno-powietrznego zawierającego bakterie z rodzaju *Legionella*. Aerozol wodno-powietrzny bywa wytwarzany przez urządzenia sanitarne (np. prysznice), medyczne (np. unity stomatologiczne, respiratory), rekreacyjne (urządzenia instalowane na basenach, wanny z hydromasażem), klimatyzację, czy też urządzenia takie jak fontanny, zraszacze lub kurtyny wodne. Nie stwierdzono dotychczas przypadku zakażenia się od człowieka do człowieka.

Zakażenie

Możesz zachorować na legionelozę, jeśli:

- będziesz narażony na inhalację aerozolu zawierającego bakterię,
 - zachłyśniesz się skażoną wodą.
- **Zakaźny jest aerozol wytwarzany przez urządzenia** sanitarne, rekreacyjne, fontanny, nawilżacze, klimatyzacje, wieże chłodnicze itp., **które są niewłaściwie serwisowane**, niedokładnie czyszczone lub włączone do użytkowania po wydłużonym przestoju lub ograniczonej eksploatacji bez wdrożenia odpowiednich działań zapobiegających namnażaniu bakterii z rodzaju *Legionella*.

- Nie odnotowano zakażenia ludzi w wyniku picia skażonej *Legionella* wody.
- Nie odnotowano zakażenia się człowieka od innej chorej osoby (choroba niezaraźliwa).

Wyróżnia się trzy postacie kliniczne choroby, a okres wylegania (od momentu zakażenia do czasu pojawienia się pierwszych objawów) trwa od 2 do 10 dni:

- **choroba legionistów** - postać najczęściej rozpoznawana, z dominującymi objawami zapalenia płuc o ciężkim przebiegu, często z towarzyszącymi objawami uszkodzenia wielu narządów (ból mięśni, ból głowy, gorączka, objawy zapalenia płuc w tym suchy kaszel, zaburzenia oddychania, zaburzenia ze strony przewodu pokarmowego, w tym ból brzucha, wymioty, biegunka, a także zaburzenia świadomości);
- **gorączka Pontiac** - postać pozapłucna łagodna, różne postacie zakażenia umiejscowionego poza płucami charakteryzujące się lżejszym przebiegiem i objawami przypominającymi zachorowanie na grypę (nagły wzrost temperatury ciała, ból głowy, mięśni, dreszcze, objawy zakażenia górnych dróg oddechowych). Wyzdrowienie następuje samoistnie po kilku dniach, osoby zakażone nie wymagają leczenia;
- **postać pozapłucna ciężka** - przebiega z zakażeniem uogólnionym, któremu może towarzyszyć stan septyczny.

Do grupy szczególnego ryzyka zalicza się:

- osoby po 50 r.ż.,
- palenie papierosów,
- alkoholizm,
- współistniejące choroby przewlekłe,
- choroby nowotworowe,
- transplantacje,
- płęć męską.

Leczenie i diagnostyka

W większości przypadków legioneloza jest wyleczalna przy użyciu antybiotyków. Do zgonów najczęściej dochodzi u osób starszych i u osób z obniżoną odpornością.

Zakażenie można rozpoznać tylko poprzez wykonanie badań laboratoryjnych. Preferowanymi testami diagnostycznymi są posiew wydzielin z dróg oddechowych albo test na obecność antygeny *Legionella* w moczu.

Niezmiernie ważne jest, aby materiał do badań pobrać przed wdrożeniem antybiotykoterapii, ponieważ zastosowanie antybiotyków przed pobraniem od pacjenta materiału do badań może uniemożliwić wykonanie badania.

Więcej informacji

- <https://epibaza.pzh.gov.pl/story/legioneloza>
- <https://www.ecdc.europa.eu/en/legionnaires-disease>
- <https://www.cdc.gov/investigate-legionella/index.html>
- <https://www.gov.pl/web/gis/dzialania-panstwowej-inspekcji-sanitarnej-w-zwiazku-z-wystapieniem-przypadkow-legionelozy>
- <https://www.pzh.gov.pl/zasady-postepowania-i-pobierania-materialu-do-badan-mikrobiologicznych-w-kierunku-legionelozy-choroby-legionistow-wykonywanych-w-celach-sanitarno-epidemiologicznych-w-nizp-pzh-pib/>